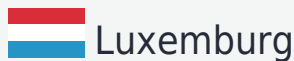

[Etusivu](#) > ... > [Perhe- ja Perintöoikeudelliset Asiat](#) > [Varallisuussuhteet Avioliitossa Ja Rekisteröidyssä Parisuhteessa](#) > [Aviovarallisuussuhteet](#) > Luxembourg

Aviovarallisuussuhteet

Sisällön tuottaja:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Onko tässä jäsenvaltiossa lakiin perustuva aviovarallisuusjärjestelmä? Mitä siinä säädetään?

Luxemburgin siviililaissa (*Code Civil*) säädetään, että avioehtosopimuksen puuttuessa puolisoihin sovelletaan lakiin perustuvaa aviovarallisuusjärjestelmää (ks. [siviililain](#) 1400 § ja sitä seuraavat pykälät). Kyseisen aviovarallisuusjärjestelmän mukaan avioliiton aikana kertyneen omaisuuden katsotaan olevan yhteistä (*communauté légale*). Järjestelmässä erotetaan toisistaan puolisoiden yhteinen omaisuus ja kummankin puolison ”henkilökohtainen omaisuus” (*bien propres*).

Kaikki puolisoiden ennen avioliittoa omistama omaisuus on edelleen heidän henkilökohtaista omaisuuttaan. Avioliiton aikana hankittu omaisuus on periaatteessa puolisoiden yhteistä omaisuutta (palkat ja tulot, ”henkilökohtaisesta omaisuudesta” saadut voitot ja tulot, vastiketta vastaan hankittu omaisuus).

Omaisuus, jonka omistajuutta puoliset eivät pysty todistamaan, katsotaan yhteiseksi.

Tähän oletetaan on useita poikkeuksia. Etenkin kaikkea luonteeltaan henkilökohtaista omaisuutta sekä yksinomaan henkilöön liittyviä oikeuksia pidetään puolisoiden omana omaisuutena. ”Henkilökohtaisella omaisuudella” tarkoitetaan erityisesti vaatteita, suvun muistoesineitä, kirjallisuuden ja taiteen alan tekijänoikeuksia tai teollisoikeuksia ja vahingonkorvausvaatimuksia ([siviililain](#) 1404 §). Henkilökohtaisena omaisuutena pidetään myös omaisuutta, jonka puoliso on saanut omaisuuden yhteisyyden aikana perintönä, lahjana tai testamenttilahjoituksena ([siviililain](#) 1405 §).

2 Miten puoliset voivat järjestää aviovarallisuussuhteensa? Mitä muodollisia vaatimuksia tähän sovelletaan?

[Siviililain](#) 1387 §:n mukaan aviovarallisuussuhteista voidaan sopia vapaasti. Sen mukaan ”avioliittoa säännellään omaisuuden osalta lailla vain siinä tapauksessa, että aviopuolisoilla ei ole tästä erityisiä sopimuksia, jotka he voivat tehdä niin kuin asianmukaisesti katsovat, kunhan tällaiset sopimukset eivät ole hyvän tavan vastaisia eivätkä riko seuraavia säännöksiä”.

Puoliset voivat poiketa lakiin perustuvasta aviovarallisuusjärjestelmästä tekemällä avioehtosopimuksen. Avioehtosopimus voidaan laatia vapaamuotoisesti tai noudattaen jotakin [siviililaissa](#) määriteltyä muotoa.

Puoliset voivat näin ollen sopia avioehtosopimuksella, että kaikki omaisuus on yhteistä (*communauté universelle*). Tässä järjestelmässä puolisoilla ei ole henkilökohtaista omaisuutta, lukuun ottamatta sitä omaisuutta, joka luonteensa vuoksi kuuluu vain jommallekummalle puolisolle (kuten henkilökohtaiset vaatteet, suvun muistoesineet). Kaikki muu omaisuus on näin ollen yhteistä (irtain ja kiinteä omaisuus, avioliiton aikana hankittu omaisuus sekä avioliiton solmimispäivänä olemassa ollut omaisuus). Myös kaikki puolisoiden velat ovat yhteisiä ja puoliset vastaavat niistä yhdessä.

Toinen [siviililaissa](#) säädetty aviovarallisuusjärjestelmän vaihtoehto on ”omaisuuksien erillisuus” (*séparation de biens*). Tässä järjestelmässä puolisoilla ei periaatteessa ole yhteistä omaisuutta. Kaikki omaisuus kuuluu jommallekummalle puolisolle. Kumpikin puoliso vastaa oman henkilökohtaisen omaisuutensa hallinnoinnista ja käytöstä ja hallitsee sitä vapaasti. Vastaavasti kumpikin puoliso vastaa yksin (ennen avioliittoa tai sen aikana syntyneistä) veloistaan. Poikkeuksena tästä ovat ns. kotitalouden velat (*dettes ménagères*), jotka jompikumpi puolisoista on ottanut perheen elatusta tai lasten kasvatusta varten. Näistä veloista puoliset vastaavat yhdessä.

Muotomääräysten osalta aviovarallisuutta koskevat sopimukset laaditaan notaarin vahvistamalla asiakirjalla.

Näin ollen avioehtosopimus tai aikaisemman sopimuksen muuttaminen on aina tehtävä notaarin vahvistamalla asiakirjalla kaikkien osapuolten läsnä ollessa ja heidän suostumuksellaan ([siviililain](#) 1394 §). Notari laatii avioehtosopimuksen, kutsuu puoliset tai tulevat puoliset allekirjoittamaan sen ja toimittaa sopimuksen yleisen syyttäjän virastoon (*Parquet Général*) väestörekisteriin merkitsemistä varten. Tämä on olennaisen tärkeää, jotta avioehtosopimus on tehokas sivullisiin (kuten jommankumman puolison velkoihin) nähden.

3 Onko aviovarallisuussuhteiden järjestämistä rajoitettu?

Kyllä, tietyt periaatteita on noudatettava. Avioehtosopimus ei saa esimerkiksi olla hyvän tavan vastainen ([siviililain](#) 1387 §) eikä poiketa vanhempainvastuuta, oikeudellista hallintoa ja huoltajuutta koskevista säännöistä ([siviililain](#) 1388 §) eikä sillä saa muuttaa laillista perimysjärjestystä ([siviililain](#) 1389 §).

Ensisijaista järjestelmää ([siviililain](#) 212–226 §) on noudatettava kaikissa tapauksissa, joissa ei sovelleta avioehtosopimuksia. Avioehtosopimuksen määräykset eivät saa olla ristiriidassa puolisojen oikeuksien ja velvollisuuksien kanssa.

Lyhyesti sanottuna puolisojen on oltava toisilleen lojaaleja, annettava toisilleen turvaa ja apua. He eivät voi yksinään määrätä perheen asuntoon liittyvistä oikeuksista tai asunnon huonekaluista. Lisäksi puolisojen oletetaan vastaavan yhdessä kotitalouden veloista.

4 Mitkä ovat avioeron, asumuseron tai avioliiton pätemättömäksi julistamisen oikeusvaikutukset aviovarallisuussuhteisiin?

a) Avioero purkaa avioliiton ja johtaa aviovarallisuusjärjestelmän varojen selvittämiseen ja jakamiseen. Avioehtosopimus ei ole enää voimassa, ja osapuolten varallisuussuhteisiin sovelletaan velvoitteita koskevaa yleislakia tai yhteisomistusolettamaa.

Avioeron vahvistava tuomioistuin voi päättää elatusavun myöntämisestä jommallekummalle puolisolle. Elatusapu määräytyy sen puolison tarpeiden perusteella, jolle se maksetaan, ja toisen puolison maksukyvyyn perusteella.

Jos puoliso on avioliiton aikana luopunut työtehtävistään tai vähentänyt niitä (esimerkiksi hoitaakseen lapsia), hänellä on tietyin edellytyksin oikeus vaatia toista puolisoa maksamaan hänelle takautuvasti eläkemaksuja yleiseen eläkevakuutusjärjestelmään.

Jos yksi tai useampi puolisojen yhteisistä lapsista on avioeron voimaantulopäivänä alle 12-vuotias, puolisoista se, joka toimii vanhempainvastuunkantajana (joko yksin tai yhdessä toisen vanhemman kanssa) ja jonka luona lapset asuvat vakituisesti, voi hakea tuomioistuimelta oikeutta asua aviopuolisoiden yhteisessä kodissa. Se, että asunto mahdollisesti kuuluu toiselle puolisolle, ei ole esteenä oikeuden myöntämiselle.

Vanhempien avioero ei lähtökohtaisesti muuta vanhempainvastuuseen liittyviä edellytyksiä, vaan huoltajuus kuuluu edelleen molemmille vanhemmille yhdessä. Tuomioistuin voi määrätä huoltajuuden vain toiselle vanhemmalle ainoastaan siinä tapauksessa, että lapsen etu sitä edellyttää.

b) Puoliset, jotka haluavat erota mutta jotka eivät vielä halua avioeroa, voivat valita asumuseron (*séparation de corps*). Asumuserossa olevien puolisojen ei enää tarvitse asua yhdessä, mutta asumuseroon liittyy aina ”omaisuuden erillisuus” (*séparation de biens*), mikä puolestaan johtaa omaisuuden yhteisyyden purkamiseen. Muut avioliittoon liittyvät velvollisuudet pysyvät ennallaan.

Jos puoliset sopivat asumuserosta yhdessä, heihin sovelletaan edelleen omaisuuden erillisyyttä, ellei tehdä sopimusta uudesta aviovarallisuusjärjestelmästä.

c) Avioliiton pätemättömäksi julistaminen tarkoittaa, että avioliitto mitätöidään taannehtivasti. Avioliiton ei katsota olleen koskaan voimassa. Avioliittoon liittyvät oikeudet ja velvollisuudet katoavat, ja asianomaisten henkilöiden katsotaan eläneen avoliitossa.

5 Miten toisen puolison kuolema vaikuttaa aviovarallisuussuhteisiin?

Omaisuuden yhteisyys lakkaa, kun toinen aviopuoliso kuolee. Omaisuus on selvitettävä kahdessa vaiheessa: ensiksi lakiin tai sopimukseen perustuvan aviovarallisuusjärjestelmän varojen selvittäminen ja sen jälkeen eloonjääneen puolison perintöoikeuden selvittäminen.

Jos vainajalta jää lapsia tai heidän jälkeläisiään ja jollei toisin säädetä, eloonjääneellä puolisoilla on oikeus periä joko se vähimmäismäärä, johon aviolapsi on oikeutettu, kuitenkin vähintään neljännes jäämistöstä, tai oikeus käyttää asuntoa, jossa puoliset ovat yhdessä asuneet, sekä asunnon kalusteita edellyttäen, että vainaja on omistanut kyseisen asunnon yksin tai yhdessä eloonjääneen puolison kanssa ([siviililain 767-1 §](#)).

Jos vainajalta ei jää lapsia eikä heidän jälkeläisiään, eloonjäänyt puoliso saa täyden omistusoikeuden koko jäämistöön, jollei testamentissa toisin määrätä ([siviililain 767-2 §](#)).

6 Millä viranomaisella on toimivalta ratkaista aviovarallisuussuhteita koskeva asia?

Asiassa sovelletaan perhetuomioistuimen perustamisesta sekä avioero- ja vanhempainvastuun uudistamisesta 27. kesäkuuta 2018 annetun ja 1. marraskuuta 2018 voimaan tulleen lain säännöksiä: <https://legilux.public.lu/eli/etat/leg/loi/2018/06/27/a589/jo>

Perheoikeudellisista asioista vastaava tuomari käsittelee aviovarallisuussuhteisiin liittyviä vaateita.

Omaisuuden jakamisesta voidaan sopia tuomioistuimen ulkopuolella. Notaarin osallistuminen on välttämätöntä vain siinä tapauksessa, että omaisuus on merkitty kiinteistörekisteriin.

Ainoastaan riita-asiat ratkaistaan tuomioistuimessa.

7 Miten aviovarallisuusjärjestelmä vaikuttaa puolison ja kolmansien osapuolten välisiin oikeussuhteisiin?

[Siviililain 220 §](#):ssä, jota sovelletaan aviovarallisuusjärjestelmästä riippumatta, säädetään, että puoliset vastaavat yhteisesti kotitalouden veloista kolmansia osapuolia kohtaan, vaikka *kummallakin puolisoilla on oikeus tehdä yksin sopimuksia, joiden tarkoituksena on perheen elatus tai lasten kasvattaminen. Toinen puoliso vastaa yhteisvastuullisesti kaikista veloista, joita tällaisista toisen puolison tekemistä sopimuksista aiheutuu.*

Yhteisvastuu ei kuitenkaan päde tilanteissa, joissa menot ovat selvästi liian suuret, kun otetaan huomioon kotitalouden elintaso, asianomaisen toimen hyöty tai hyödyttömyys ja sopimuspuolena olevan kolmannen osapuolen vilpittömyys tai vilpillisyys.

Se ei päde myöskään osamaksukaupoista johtuviin velvoitteisiin, ellei niitä ole tehty kummankin puolison suostumuksella.

Aviovarallisuusjärjestelmä vaikuttaa puolison ja kolmannen osapuolen välisiin oikeussuhteisiin myös silloin, kun aviovarallisuusjärjestelmää muutetaan. Aviovarallisuusjärjestelmän muutos vaikuttaa kolmanteen osapuoleen kolmen kuukauden kuluttua sen merkitsemisestä väestörekisteriin. Jos tällaista merkintää ei ole, muutos on silti sivullisiin nähden tehokas, jos puoliset ovat aiemmin niiden kanssa tekemissään asiakirjoissa ilmoittaneet muuttaneensa aviovarallisuusjärjestelmänsä.

Avioeropäätös tulee voimaan kolmansien osapuolten osalta vasta sinä päivänä, kun päätös merkitään väestörekisteriin. Jos toinen puolisoista on elinkeinonharjoittaja, avioehtosopimus ja kaikki

aviovarallisuussuhteita muuttavat toimet on toimitettava kuukauden kuluessa kaupparekisteriin (*Registre de commerce et des sociétés*).

8 Lyhyt kuvaus aviovarallisuuden jakautumisesta, mukaan lukien ositus, jako ja myynti, tässä jäsenvaltiossa

Avioehtosopimus ei ole enää voimassa sen jälkeen, kun se on purettu.

Yhteisen omaisuuden selvittäminen tehdään erilaisten laskelmien perusteella, jotta voidaan määrittää jaettavan yhteisen omaisuuden osuus sekä kummankin puolison varat ja vastuut.

Kumpikin osapuoli ottaa itselleen henkilökohtaisen omaisuutensa. Tämän jälkeen laaditaan hyvityksiä koskeva selonteko (*compte de récompenses*), jossa selvitetään, mitä yhteisestä omaisuudesta on hyvitetty kummallekin puolisolle ja mitä kummankin puolison on hyvitetty yhteiseen omaisuuteen.

Tämän jälkeen omaisuus jaetaan periaatteessa puolisojen kesken tasan, ellei toisin säädetä.

Aviovarallisuusjärjestelmä voidaan purkaa sopimalla. Kiinteistörekisteriin merkitty omaisuus on kuitenkin jaettava notaarin vahvistamalla asiakirjalla.

Jos puoliset eivät pääse sopimukseen aviovarallisuusjärjestelmän selvityksestä ja omaisuuden jakautumisesta, perheoikeudellisista asioista vastaavan tuomarin etukäteen nimittämä selvityksestä vastaava notaari laatii selvityksen (*procès-verbal*) ongelmista ja puolisojen lausunnoista. Tuomioistuimien ratkaisee monijäsenisessä kokouksessa puolisojen väliset riita-asiat ja ohjaa heidät notaarin luo ositusta koskevan selvityksen (*état liquidatif*) laatimista varten.

9 Millä tavoin kiinteä omaisuus rekisteröidään ja mitä asiakirjoja tai tietoja siihen vaaditaan?

Kiinteistörekisteriin merkityn omaisuuden jakaminen on annettava notaarin tehtäväksi.

Kaikissa tapauksissa kaikki vastikkeettomat tai vastikkeelliset *inter vivos* -oikeustoimet, joilla siirretään muita kiinteään omaisuuteen liittyviä esineoikeuksia kuin etuoikeuksia ja kiinnityksiä, kirjataan kiinnitysrekisteriin (*Bureau de la Conservation des Hypothèques*) siinä tuomioistuimissa, jossa omaisuus sijaitsee.

Asiassa sovelletaan kiinteää omaisuutta koskevien esineoikeuksien kirjaamisesta 25. syyskuuta 1905 annetun lain säännöksiä: <https://legilux.public.lu/eli/etat/leg/loi/1905/09/25/n1/jo>

■ Päivitetty viimeksi: 03/09/2025

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.